

**PRESSEMEDDELELSE FRA FORMANDSKABET FOR DE ØKONOMISKE RÅD
KLAUSULERET TIL DEN 5. MARTS 2019 KLOKKEN 12:00**

Produktivitetsrådets rapport for 2019 offentliggøres den 5. marts kl. 12:00

**Indhold af rapport såvel som denne pressemeddelelse er
klausuleret til tirsdag den 5. marts kl. 12:00**

Produktivitet 2019 består af tre kapitler

- Udviklingen i produktiviteten
- Et nyt mål for produktiviteten i grundskolen
- Produktivitet og ressourcer i det almene gymnasium

Lavt produktivetsniveau i hjemmemarkedsorienterede serviceerhverv

Timeproduktiviteten (værditilvækst pr. arbejdstime) i de private byerhverv i Danmark er gennem en årrække vokset med i underkanten af 2 pct. om året, hvilket er en nedgang bedømt på perioden fra slutningen af 1960'erne og frem. Denne nedgang i produktivitetsvæksten er imidlertid en udvikling, Danmark deler med flere andre lande.

Målt på niveauet for timeproduktiviteten ligger Danmark i den øvre del af feltet i OECD. Det er imidlertid ikke uproblematisk at sammenligne arbejdstid på tværs af lande, fordi der anvendes forskellige opgørelsesmetoder. Tager man i stedet udgangspunkt i mandeproduktiviteten (værditilvækst pr. beskæftiget), der er mere sammenlignelig, placerer Danmark sig i midten af feltet.

I rapporten præsenteres en sammenligning af produktivetsniveauer på tværs af europæiske OECD-lande for forskellige af økonomiens brancher. Den viser, at Danmark ligger højt blandt industribrancherne, og i de dele af servicesektoren, der er udsat for international konkurrence. Omvendt ligger Danmark i den nedre del af feltet når der ses på de dele af servicesektoren, der er orienteret mod hjemmemarkedet.

Vismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“De danske virksomheder, der er udsat for international konkurrence, har et internationalt set højt produktivetsniveau. I de dele af servicesektoren, hvor virksomhederne er rettet imod hjemmemarkedet, er produktiviteten til gengæld relativt lav”.

Vismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Den relativt lave produktivitet blandt de hjemmemarkedsorienterede virksomheder understreger vigtigheden af løbende at identificere overflødig offentlig regulering og andre forhold, der måtte afskærme disse brancher fra international konkurrence”.

Et nyt mål for produktiviteten i grundskolen: stilstand i produktiviteten i grundskolen

I rapporten præsenteres en ny metode til at opgøre produktiviteten i grundskolen. Metoden tager højde for, hvor meget eleverne lærer i skolen målt ud fra PISA-scorer. Dermed opfanger produktivitetens kvalitetsændringer i undervisningen fra eksempelvis reformer og nye pædagogiske metoder.

Det nye er, at læring indgår i opgørelsen af skolernes produktion. Hittidige opgørelser har kun været baseret på antallet af undervisningstimer eller antallet af elever.

Det nye mål viser, at der har været stilstand i produktiviteten i grundskolen fra 1995 til 2013.

Vismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Opgørelse af produktivitet på de offentlige områder er en vanskelig opgave, og en af udfordringerne består i at opgøre kvaliteten af de offentlige serviceydelser. Med det nye mål for produktivitet i grundskolen tager vi et skridt i retning af et mål, som medtager undervisningens kvalitet og dermed hvor meget læring, der finder sted i skolen”.

Vismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Vores nye mål for produktiviteten i grundskolen er en forbedring i forhold til eksisterende opgørelser. Men der er fortsat rig mulighed for forbedringer af målet, eksempelvis ved at inddrage trivsel som en kvalitetsdimension. Men her har vi ydet et første bidrag”.

Ingen målbar effekt af ændret tilskud til de almene gymnasier

I rapporten undersøges betydningen af ændrede tilskud for elevernes uddannelsesudbytter på de almene gymnasier. Uddannelsesudbyttet måles ved henholdsvis elevernes færdiggørelse af gymnasiet, karakterer og tilbøjelighed til videre uddannelse.

I analysen findes ingen effekt af ændrede tilskud på de anvendte mål for uddannelsesudbyttet. Det tyder på, at de senere års besparelser kan have forøget produktiviteten på de almene gymnasier målt ved uddannelsesudbyttet pr. tilskudskrone.

Man kan dog ikke ud fra analysen sige, om fremtidige besparelser vil have samme konsekvens, da tilskudsniveauet er faldet til et niveau, som ligger på grænsen af analysens erfaringsområde.

Vismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Analysen viser, at ændringer i tilskuddene ikke har haft nogen målbar påvirkning på gymnasieelevernes uddannelsesudbytter – hverken på de gymnasier, der har fået flere penge, eller på de, der har fået færre”.

Vismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Når vi ikke kan måle en effekt, kan det skyldes, at tilskuddene har været anvendt på forhold, som kun har begrænset betydning for læring. Men det kan også skyldes, at tilskuddene har været så høje, at effekten af en ekstra tilskudskrone har været begrænset. Endelig kan eleverne have fået øget hjælp andre steder end i skolen, fx hos forældrene”.

Vismand Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Når der ikke er en effekt på uddannelsesudbytterne, må det forventes, at de senere års besparelser har øget produktiviteten – simpelt fremstillet tyder det på, vi har fået det samme for færre tilskudskroner. Jeg vil dog understrege, at analysen ikke tilsiger, at yderligere besparelser vil udløse produktivtetsgevinster. Det skyldes, at tilskudsniveauet efterhånden er nået ned på et niveau, som ligger uden for analysens erfaringsområde”

De Økonomiske Råds formandskab består af: Michael Svarer, Carl-Johan Dalgaard, Lars Gårn Hansen samt Torben Tranæs.

Rapporten og denne pressemeddelelse er **klausuleret** til tirsdag den 5. marts kl. 12:00. Rapporten præsenteres på

**www.dors.dk
tirsdag den 5. marts kl. 12**

Efter offentliggørelsen stiller

Carl-Johan Dalgaard
Formandskabet for De Økonomiske Råd
+45 3122 1180

sig til rådighed for interviews og uddybende kommentarer.

For yderligere oplysninger:

Jesper Linaa
Vicedirektør i De Økonomiske Råds sekretariat
+45 2550 8460
jl@dors.dk

www.dors.dk
[@DORSsekretariat](https://twitter.com/DORSsekretariat)